

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Vuoden 2025 talousarvioesitystä täydentävä esitys

MIKA NIEMELÄ, BUDJETTIPÄÄLLIKKÖ
VALTIOVARAINVALIOKUNTA
22.11.2024

Valtion talousarvioesitys vuodelle 2025 täydennyksen jälkeen (TAE 23.9.2024)

- Budjettitalouden tulot
 - 76,7 mrd. euroa (76,6 mrd. euroa)
- Budjettitalouden menot
 - 89,2 mrd. euroa (88,8 mrd. euroa)
- Budjettitalouden tasapaino
 - -12,4 mrd. euroa (-12,1 mrd. euroa)

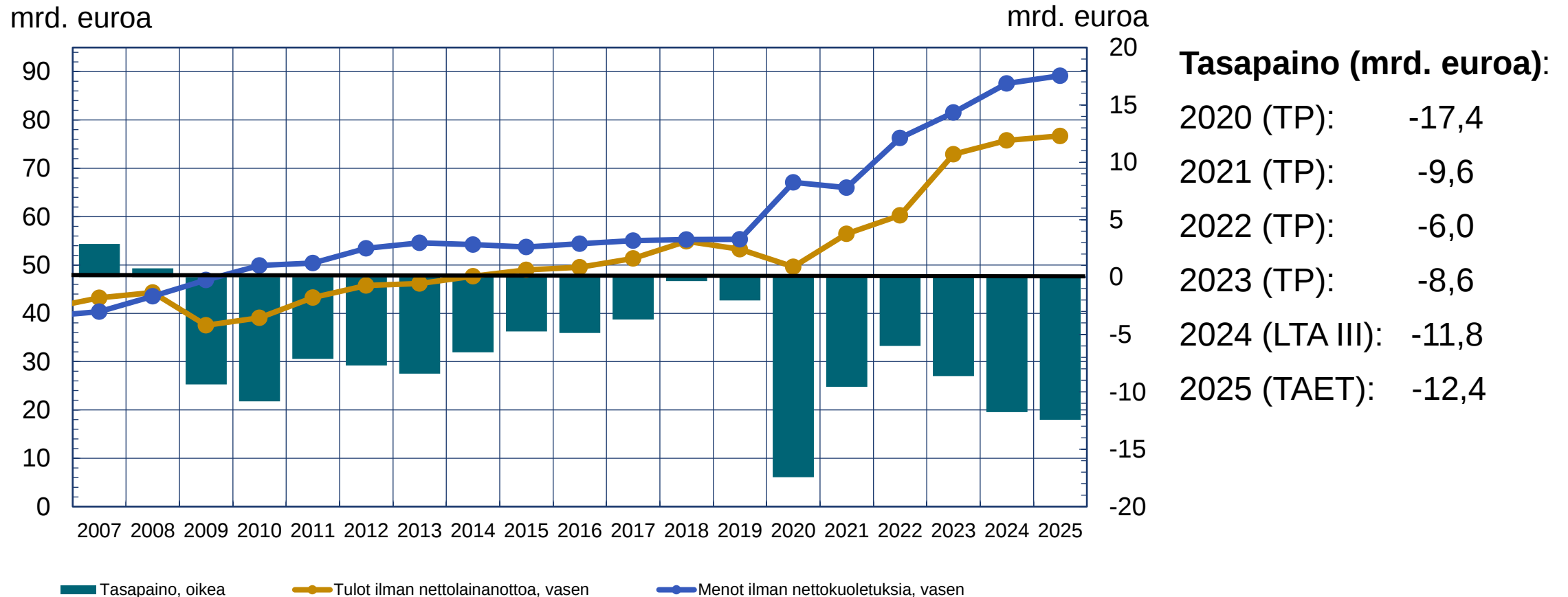

Täydentävä esitys 2025

- Tuloarvion korotus 67 milj. euroa.
- Määrärahojen lisäys 405 milj. euroa.
- Valtion lainanottotarve kasvaa 338 milj. eurolla kaikkiaan noin 12,4 mrd. euroon.
- Jakamatonta varausta jää 77 milj. euroa.

Budjettitalouden tulot, menot ja tasapaino

2022 ja 2023 poistettu varautuminen sähkön johdannaismarkkinoille toimiville yhtiöille myönnettäviin lainoihin ja varauksen purku. Sähkøyhtiöiden lainoihin tehdyn varauksen purku kasvatti vuoden 2023 tilinpäätöksessä tuloja 10 mrđ. eurolla, koska se jäi käyttämättä kokonaan. Tasapaino tämä erä huomioiden oli +1,4 mrđ. euroa v. 2023
Lähde: Valtiovarainministeriö 21.11.2024

Valtiontalouden kehys vuodelle 2025

- Talousarvioesityksen jälkeen jakamatonta varausta oli käytettävissä 134 milj. euroa.
 - Hinta- ja rakennemuutokset laskevat vuoden 2025 kehystasoa 15 milj. eurolla talousarvioesitykseen verrattuna.
 - Kehykseen luettavia määrärahoja ehdotetaan lisättäväksi 42 milj. eurolla.
 - Vuoden 2025 jakamattomaksi varaukseksi jää 77 milj. euroa.
- Lisäksi vuodelle 2025 on käytettävissä 300 milj. euron lisäbudjettivaraus.
- Kertaluonteisiin menoihin voidaan käyttää myös vuodelta 2024 mahdollisesti käyttämättä jäävää jakamatonta varausta enintään 200 milj. euroa.
 - Vuoden 2024 jakamatonta varausta käyttämättä 301 milj. euroa.

Merkittävin kokonaisuus hallituksen 4 mrd. euron investointiohjelman toimeenpano

- Uusia määrärahoja ja valtuuksia ehdotetaan yhteensä yli 1,5 mrd. eurolla, joka nostaa kokonaisuuden n. 3,4 mrd. euroon.
 - Länsirata Oy:n pääomittamisen 400 milj. euron ehdollinen valtuus
 - MAL-liikennehankkeiden valtuudet ja määrärahat yhteensä n. 700 milj. euroa
 - Koko 400 milj. euron elinkeinopoliittinen varaus puhtaan siirtymän investointien vauhdittamiseksi otetaan käyttöön
 - Kela-korvausten uudistamisen toteutus aiemmasta poikkeavalla tavalla: n. -27 milj. euroa
- Vuodelle 2025 kohdentuvat uudet määrärahat ovat n. 141 milj. euroa ja määrärahojen vähennykset n. 27 milj. Euroa.
 - Omaisuusustuloarviota nostetaan 150 milj. eurolla, joten investointiohjelma ei kasvata vuoden 2025 alijäämää. Kokonaisuudessaan investointiohjelman vaatimat lisätulot tulevat tuloutumaan vuoden 2026 loppuun mennessä.

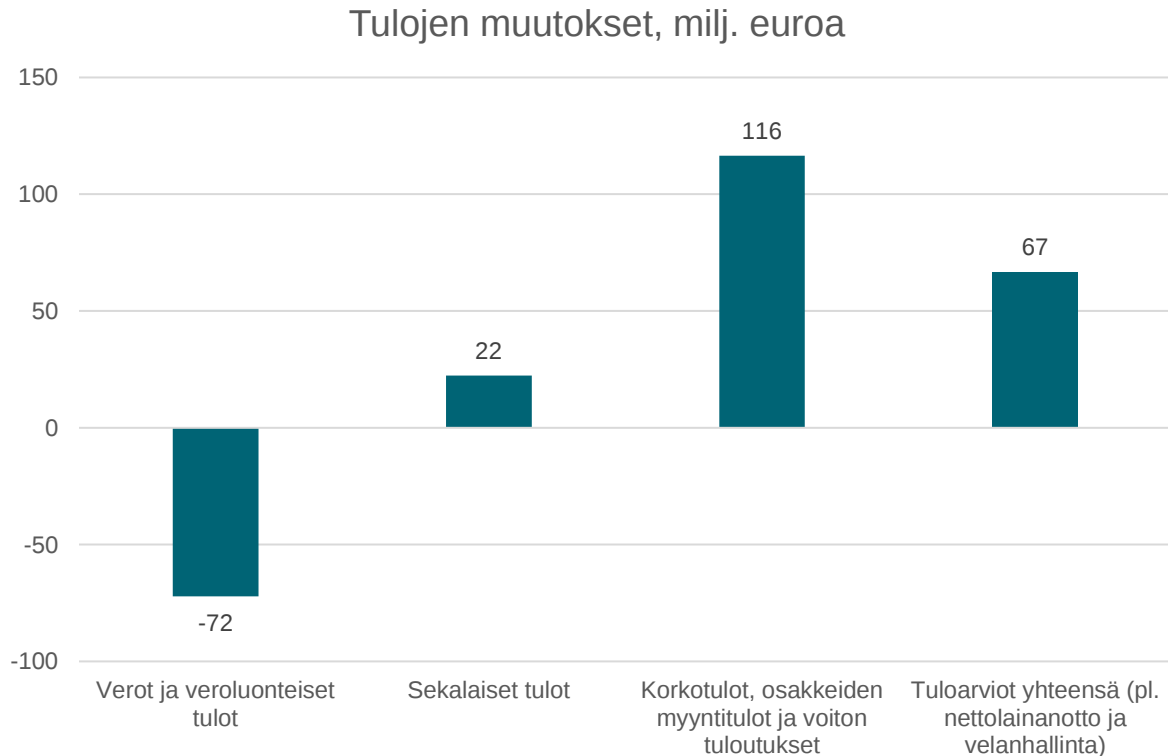
Ajoitus- ja maksatusmuutokset sekä tarvearvioiden tarkistukset kasvattavat määräraahatarvetta

- RRF-menojen ajoitusmuutokset: 174 milj. euroa.
- Alv-menoarvion kasvu: 80 milj. euroa.
- Muut tarvearvioiden tarkistukset: nettona n. 20 milj. euroa.
 - Suurimpana opintolainojen valtiontakausmenojen tarvearvion kasvu 27 milj. euroa.
- Investointiohjelma (nettona): 114 milj. euroa.
- Yle-indeksin jäädytys: -16 milj. euroa.
- Harkinnanvaraiset uudet menolisäykset: n. 30 milj. euroa.

Poimintoja harkinnanvaraisista menolisäyksistä

	Milj. euroa
Kelan harkinnanvarainen kuntoutus	8,5
SM: Ukrainan materiaaliapu ja sen kuljetuskustannukset	5,0
Tulli: CCEI-rahoitusvälineen kansallinen osuus (20 %), pakotevalvonta ja Virve2	3,0
OPH: Yleisten kielitutkintojen ja ulkom. suoritettujen tutkintojen tunnustamisen kehittäminen	3,0
Lääkkeiden vuosiomavastuun osittamiseksi kokeilu KELA-luotosta	2,5
MMM: Tuhkalannoitus puuntuotannon kestävyys turvaamiseksi	1,5
SM ja VM: Rahapelitoiminnan uudistus	1,1
MMM: SOTKA-kosteikkohankkeet	1,0
LVM: Rautatieliikenteen kulunvalvontajärjestelmän uudistaminen (Digirata, rahoitetaan kohdentamattomasta hankevarauksesta)	1,0
Lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopuminen	0,9
Poliisi ja Supo: Oleskelulupajärjestelmän turvallisuuden vahvistaminen	0,7
Keliakian ravintomenojen huomioiminen perustoimeentulotueessa (25 → 38 €/kk)	0,5
Lainauskorvauksen alv-kannan tarkistuksen kompensointi	0,5

Tuloarvioiden muutos +67 milj. euroa

- **Verotuloarviota ehdotetaan alennettavaksi 72 milj. euroa**
→ Tarkentuneet veroperustemuutokset: henkilön yleisradioveron alentamisen huomioiminen sekä makeisten alv-korotuksen ja virvoitusjuomaverokorotuksen huomioiminen myöhemmin vuoden 2025 lisätalousarvioprosessissa (HE:tä ei käsitellä TAE2025 yhteydessä).
- **Sekalaisia tuloja ehdotetaan korotettavaksi 22 milj. eurolla**
→ Muutosta selittävät mm. kasvaneet korkotulot, joita kertyy ennakkomaksuista liittyen Yhdysvalloista tehtäviin puolustusmateriaalihankintoihin.
- **Korkotuloja, osakkeiden myyntituloja ja voiton tuloutuksia ehdotetaan korotettavaksi kokonaisuudessaan 116 milj. eurolla**
→ Omaisuuden myyntituloja ja osinkotuloja korotetaan 150 milj. eurolla päivittyneen arvion pohjalta. Näitä tuloja käytetään investointiohjelman rahoittamiseen.